

Πορεία 17 Νοεμβρίου 2022 Θεσσαλονίκη.

ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΚΑΤΕΒΑΙΝΟΥΜΕ ΣΤΑ ΕΠΕΤΕΙΑΚΑ ΚΑΛΕΣΜΑΤΑ;

Δεν είναι ότι καμία μας, ποτέ, δεν κατέβηκε σε μια 17 Νοέμβρη ή σε κάποια πορεία για τον Δεκέμβρη. Όλο και κάποιος είχε ελεύθερο ένα απόγευμα και ψήθηκε για μια βόλτα στους κεντρικούς δρόμους της πόλης. Ξέρετε πως πάνε αυτά, παίρνεις καφεδάκι, πας Καμάρα, πετυχαίνεις κάνα γνωστό, χαζομιλάς δεξιά - αριστερά, σιγοτραγουδάς κάνα σύνθημα (αν συμφωνείς) και σε κάποιο σημείο αποφασίζεις να φύγεις, επιλέγοντας κάποιο κοντινό μπαρ ή πλατεία για μια γρήγορη μπίρα και σπίτι.

Πριν συνεχίσουμε, θέλουμε να ξεκαθαρίσουμε δύο πράγματα. Πρώτον, δεν κατακρίνουμε αυτές που επιλέγουν για τους δικούς τους λόγους να πάνε. Δεύτερον, όταν λέμε "δεν πάμε", εννοούμε ότι οι επετειακές πορείες είναι ένα μέσο που απορρίπτουμε όχι λόγω προσωπικού γούστου ή διαθέσιμου ελεύθερου χρόνου, αλλά εξαιτίας της συλλογικής μας απόφασης να στηριχτούμε και να στηρίζουμε άλλα (περισσότερο δικά μας) πολιτικά μέσα.

Οι περισσότερες τέτοιες πορείες είναι πορείες οργανωμένες από την αριστερά (κοινοβουλευτική ή μη) και πάντα (ή σχεδόν πάντα) συμβαίνουν εντός των αναμενόμενων πλαισίων που έχουν θέσει και αποδεχτεί οι κρατικοί μηχανισμοί, με πρώτη την αστυνομία, η οποία συνήθως βρίσκεται σε συνεννόηση με την κεφαλή της διοργάνωσης. Στη Θεσσαλονίκη τουλάχιστον, υποθέτουμε και αλλού, εδώ και πολλά χρόνια γίνονται αποκλειστικά στο κέντρο, συγκεκριμένη ημερομηνία, ώρα και μέρος. Στο τέλος, παράγεται ένα σχετικά προβλέψιμο μπάχαλο, το οποίο οδηγεί σε ένα σχετικά προβλέψιμο ποσοστό προσαγωγών και συλλήψεων, δημιουργώντας κατά κάποιο τρόπο ένα κύκλωμα επαναστατικής γυμναστικής, το οποίο κλείνει με τους προβλεπόμενους αγώνες αλληλεγγύης στους εκάστοτε συλληφθέντες.

Όσες βέβαια διακρίνουν την ματαιότητα του όλου πράγματος, καλούνται να μην είναι τόσο αυστηρές για χάρη του ιερού σκοπού της μαζικότητας. Βλέπετε, η εικόνα των "χιλιάδων διαδηλωτών που κατακλύζουν το κέντρο της πόλης" έχει ένα μεγάλο πλεονέκτημα: μπορεί να διεκδικηθεί από όλους τους άμεσα ενδιαφερόμενους ως δικό τους κατόρθωμα. Για την αντιπολίτευση, οι διαδηλωτές αποδοκιμάζουν την κυβέρνηση· για την εξωκοινοβουλευτική

αριστερά, αποδοκιμάζουν την κυβέρνηση και την αντιπολίτευση· ενώ για τους ανένταχτους, αποδοκιμάζουν όλους τους παραπάνω απλά δεν έχουν τα μέσα (και την όρεξη) να το εκφράσουν.

Τι βρίσκεται, όμως, πίσω από τη μαζικότητα; Είναι η σχολαστικότητα των διοργανωτών στην αφισκόληση; Μήπως είναι το θυμικό της ελληνικής κοινωνίας που ξεσηκώνεται εμπρός στην αδικία (όταν της την θυμίζουν); Ή μήπως είναι αυτοί που αποφασίζουν τι αξίζει να θυμόμαστε και τι όχι, δηλαδή τα μίντια; Αν η απάντηση είναι πιο κοντά στο τελευταίο, μήπως το ερώτημα πρέπει να προχωρήσει λίγο ακόμα; Αυτοί που καταλήγουν να βαδίζουν την ίδια μέρα, την ίδια ώρα στο ίδιο μέρος, έχουν κοινά ή έστω παρόμοια συμφέροντα και στο κάτω - κάτω, αποτελούν ένα μέτωπο απέναντι στο κράτος ή στο τέλος αυτό δεν απασχολεί και πολύ;

Μαζί με τη μαζικότητα, πακέτο πάει και η κοινωνική απεύθυνση. Οι πορείες "που είναι σημαντικές", λένε, πρέπει να γίνονται στο κέντρο "που κυκλοφορεί ο κόσμος", άρα η προπαγάνδα θα πιάσει τόπο. Από όσο θυμόμαστε, η όλη κατάσταση αποκλείει σχεδόν κάθε μορφή άμεσης επικοινωνίας. Ο "κόσμος" δεν είναι καν πολύς, αφού συνήθως οι μπάτσοι αποκλείουν το κέντρο τέτοιες μέρες. Ακόμα και έτσι, η επαφή με "όσους κοιτάνε την πορεία" διαμεσολαβείται από τα ΜΑΤ και η επικοινωνία με όσους θα τα μάθουν από τις ειδήσεις διαμεσολαβείται από κάμερες, καλώδια, οθόνες και τα αφεντικά των μίντια βεβαίως.

Από ό,τι φαίνεται, όμως, η "μεσολάβηση των μίντια" δεν είναι τόσο κακή για κάποιους, ειδικά από τη στιγμή που ζούμε στην εποχή της κοινωνικοποίησης τους. Κάτι μας λείπει, δηλαδή, ότι το παραπάνω βαρετό σκηνικό δεν έχει τόση σημασία για τους διοργανωτές του, όσο η στιγμή που θα κάνουν την εμφάνισή τους οι κάμερες. Το κλασικό ενσταντανέ μεταξύ φοιτητών και αστυνομίας ή το κάψιμο της αστερόεσσας σαν "αναπαράσταση του αγώνα" επικυρώνει "τα γεγονότα" με πολύ πιο επίσημο τρόπο μέσα από τα δελτία των ειδήσεων και τις γνωστές - άγνωστες καλωδιώσεις στα social media όλων των ειδών. Και άμα σασπακιάσουν κανέναν και γίνει viral ακόμα καλύτερα.

Αν διατηρούν κάποια χρησιμότητα, οι επετειακές πορείες είναι αυτή: επιτρέπουν στην αριστερά να θέτει ατζέντα, να μεσολαβεί αγώνες, να μαντρώνει διάφορους ευαισθητοποιημένους πισταιρικάδες ή να βάζει πλάτες για να κάνουν ελεγχόμενα μπάχαλα οι πιο άτακτοι από αυτούς. Την ίδια στιγμή, βέβαια, καταφέρνει να αποκρύψει τις δεκάδες στιγμές ταξικού ανταγωνισμού, οι οποίες σχεδόν πάντα συμβαίνουν πίσω από τις κάμερες, στην αθέατη καθημερινότητα των αμέτρητων αντιθέσεων στα σπίτια, στις δουλειές, στις γειτονιές μας.

Και κάτι τελευταίο για την επίκληση στην μνήμη. Όσα μνημονεύονται στα ετήσια ραντεβού, παρουσιάζονται ως γεγονότα ασύνδετα μεταξύ τους εκτός από το (προφανές) κοινό: πρόκειται για δολοφονίες (συνήθως ελλήνων) από κρατικούς υπαλλήλους που παραμένουν επίκαιρες αφού το κράτος συνεχίζει να δολοφονεί (και δεν το έχει γυρίσει στον διάλογο, γιατί άραγε;). Η θεώρηση των γεγονότων ως ασύνδετων αποτελεί σοβαρό απόπημα, γιατί αποδέχεται ρητά ή όχι, ότι ο κόσμος του παρελθόντος, ο κόσμος δηλαδή που τελικά διαμόρφωσε εμάς και τους εχθρούς μας δεν βγάζει νόημα. Με άλλα λόγια, αποδέχεται ότι το "ούστημα που πρέπει να ριζώσουμε" δεν υπάρχει.

Χάνοντας την πολιτική σκοπιμότητά της, περιορίζεται και το περιεχόμενο της μνήμης: αφορά πρόσωπα, ηλικίες, χαρακτήρες, ιδεολογίες. Αναμενόμενα, κάθε φορά που αυτό το περιεχόμενο ανασύρεται στην επικαιρότητα ως υπενθύμιση εικόνων, το μόνο που προσφέρει είναι ατομικές αναμνήσεις και συγκινήσεις. Στο τέλος, η αποσύνθεση της μνήμης σε άτομα ατομικών αναμνήσεων, όσο πολλές και να είναι αυτές, οδηγεί μαθηματικά στην αμνησία και στην σύγχυση.

Για το κράτος όλα επιτρέπονται, όχι μόνο οι κανόνες αλλά ενίοτε και οι εξαιρέσεις, αρκεί να μπορεί να τις αξιοποιήσει για να γίνει καλύτερο. Έχουμε το δικαίωμα να λέμε "σιγά δεν έγινε και τίποτα", δεν έχουμε όμως την πολυτέλεια. Η "αδιάκοπη κριτική στον ίδιο της τον εαυτό" που έλεγε και μια ψυχή, είναι η αφετηρία κάθε στιγμής της εργατικής τάξης που αξίζει να θυμόμαστε.